WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)
z dnia 28 października 2004 r. *

W sprawie C-124/03

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym,

złożony przez College van Beroep voor het bedrijfsleven (Niderlandy) postanowieniem z dnia 11 marca 2003 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 20 marca 2003 r., w postępowaniu:

Artrada (Freezone) NV,

Videmecum BV,

Jac. Meisner Internationaal Expeditiebedrijf BV

przeciwko

Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees

* Język postępowania: niderlandzki.

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: A. Rosas, prezes izby (sprawozdawca), R. Schintgen i N. Colneric, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Poiares Maduro,
sekretarz: F. Contet, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 24 czerwca 2004 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu Artrada (Freezone) NV, Videmecum BV i Jac. Meisner Internationaal Expeditiebedrijf BV przez A. Van Lenta, N. Helder i M. Slotboom, advocaten,

— w imieniu Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees przez J. Hoffmansa, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez B. J. Drijber, advocaat,

— w imieniu Republiki Greckiej przez V. Kontolaimosa i I. Chalkiasa, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez T. van Rijna, działającego w charakterze pełnomocnika,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 15 lipca 2004 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni dyrektywy Rady 92/46/EWG z dnia 16 czerwca 1992 r. ustanawiającej przepisy zdrowotne dla produkcji i wprowadzania do obrotu surowego mleka, mleka poddanego obróbce termicznej i produktów na bazie mleka (Dz.U. L 268, str. 1).

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu zawisłego między, z jednej strony, spółką akcyjną prawa arubańskiego Artrada (Freezone NV) (zwaną dalej „Artradą"), spółką z ograniczoną odpowiedzialnością Videmecum BV (zwaną dalej „Videmecum") oraz spółką z ograniczoną odpowiedzialnością Jac. Meisner Internationaal Expeditiebedrijf (zwaną dalej „Jac. Meisner") a, z drugiej strony, Rijkdienst voor de keuring van Vee en Vlees (urzędem do spraw kontroli bydła i mięsa, zwanym dalej „Urzędem"), w związku z odmową udzielenia przez ten Urząd zezwolenia na przywóz do Niderlandów produktu stanowiącego mieszankę 75,75 % cukru, 15,15 % odtłuszczonego mleka w proszku i 9,1 % kakao.

Przepisy znajdujące zastosowanie w sprawie

Uregulowania wspólnotowe

3 Artykuł 1 ust. 1 dyrektywy stanowi:

„Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy zdrowotne dla produkcji i wprowadzania do obrotu mleka surowego, mleka poddanego obróbce termicznej, mleka do wytwarzania produktów na bazie mleka oraz produktów na bazie mleka przeznaczonych do spożycia przez ludzi".

4 Artykuł 2 stanowi:

„Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

1) [...]

2) »mleko do wytwarzania produktów na bazie mleka«: albo mleko surowe do przetwarzania, albo mleko w płynie lub zamrożone uzyskane z mleka surowego, bez względu na to, czy było poddane zatwierdzonej obróbce fizycznej, takiej jak obróbka termiczna lub termizacja, lub o zmodyfikowanym składzie, pod warunkiem że takie modyfikacje ograniczają się do dodania i/lub usunięcia naturalnych składników mleka;

3) [...]

4) »produkty na bazie mleka«: przetwory mleczne, tj. produkty uzyskane wyłącznie z mleka, dopuszcza się dodanie substancji niezbędnych do ich wytworzenia, pod warunkiem że substancje te nie służą do zastąpienia w części lub w całości jakiegokolwiek składnika mleka, i złożone przetwory mleczne, tj. produkty, których żadna część nie zastępuje ani nie ma na celu zastąpienie jakiegokolwiek składnika mleka i w których mleko lub produkt mleczny stanowi zasadniczą część pod

względem ilości lub charakterystyki produktu [wpływu na ostateczny charakter produktu];

[...]".

5 Artykuł 22 dyrektywy 92/46, który stanowi część jej rozdziału III dotyczącego przywozu z państw trzecich, stanowi:

„Warunki obowiązujące przy przywozie z państw trzecich surowego mleka, mleka poddanego obróbce termicznej i produktów na bazie mleka objętych niniejszą dyrektywą muszą być przynajmniej równoważne warunkom ustanowionym [w] rozdziale II dla produkcji wspólnotowej".

6 Artykuł 23 ust. 1 i 2 wspomnianej dyrektywy stanowi:

„1. W celu jednolitego stosowania art. 22 stosuje się przepisy poniższych ustępów.

2. Mleko i produkty na bazie mleka, które mają być przywożone do Wspólnoty, muszą:

a) pochodzić z państwa trzeciego objętego wykazem, który zostanie sporządzony zgodnie z ust. 3 lit. a);

b) być zaopatrzone w świadectwo zdrowia odpowiadające wzorowi, sporządzanemu zgodnie z procedurą określoną w art. 31, podpisane przez właściwy organ państwa wywozu i zaświadczające, że mleko lub produkty na bazie mleka spełniają wymagania rozdziału II lub wszelkie dodatkowe warunki lub oferują równoważne gwarancje, określone w ust. 3, i pochodzą z zakładów oferujących gwarancje przewidziane w załączniku B".

7 Decyzja Komisji 95/340/WE z dnia 27 lipca 1995 r. ustalająca tymczasowy wykaz państw trzecich, z których Państwa Członkowskie dopuszczają przywóz mleka i produktów na bazie mleka oraz uchylająca decyzję 94/70/WE (Dz.U. L 200, str. 38) zawiera wykaz państw, o którym mowa w art. 23 ust. 2 lit. a) dyrektywy 92/46. Aruba nie została wymieniona w tym wykazie.

8 Dyrektywa Rady 97/78/WE z dnia 18 grudnia 1997 r. ustanawiająca zasady regulujące organizację kontroli weterynaryjnej produktów wprowadzanych do Wspólnoty z państw trzecich (Dz.U. 1998, L 24, str. 9) opisuje te kontrole.

Uregulowania krajowe

9 Sąd krajowy wskazuje, że w celu zastosowania się do zobowiązań nałożonych dyrektywą 92/46 Królestwo Niderlandów przyjęło, między innymi, Warenwetbesluit Zuivel (dekret w sprawie produktów mlecznych, wydany na podstawie ustawy o środkach spożywczych, Stbl. 1994, str. 813, z późniejszymi zmianami).

10 Artykuł 23 dyrektywy 92/46 został wykonany przez art. 16 Warenwetregeling Zuivelbereiding (rozporządzenie w sprawie wytwarzania produktów mlecznych, wydane na podstawie ustawy o środkach spożywczych, Stcrt. 1994, str. 243, z późniejszymi zmianami). Przepis ten zawiera odesłanie do wykazu państw trzecich, dołączonego do decyzji 95/340.

11 W dniu wydania decyzji zaskarżonej w sporze przed sądem krajowym, to jest 23 lutego 2001 r., art. 4 Warenwetregeling Veterinaire controles (derde landen) (rozporządzenie w sprawie kontroli weterynaryjnych „państwa trzecie", wydane na podstawie ustawy o środkach spożywczych, Stcrt. 2000, str. 207) wyznaczał Urząd jako właściwy organ do przeprowadzania kontroli, o których mowa w dyrektywie 97/78.

12 Wreszcie Warenwetbesluit Invoer levensmiddelen uit derde landen (dekret w sprawie przywozu artykułów spożywczych pochodzących z państw trzecich, wydany na podstawie ustawy o środkach spożywczych, Stbl. 1993, str. 698), stosuje się do artykułów spożywczych i napojów pochodzących z państw trzecich, które nie są objęte uregulowaniami wspólnotowymi.

Stan faktyczny, postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

13 Z postanowienia odsyłającego wynika, że spółka Artrada, z siedzibą na Arubie, wyprodukowała mieszankę składającą się z 75,75 % cukru, 15,15 % odtłuszczonego mleka w proszku i 9,1 % kakao. Produkt, którego składniki nie mogą zostać rozdzielone, miał służyć jako surowiec do produkcji mleka czekoladowego w fabrykach położonych w Niemczech i Belgii. Videmecum, filia Artrady, zleciła dokonanie zgłoszenia przywozu produktu spółce Jac. Meisner, agencji celnej.

14 W dniu 26 stycznia 2001 r. zostały złożone dwa zgłoszenia przywozu z Aruby, w celu dopuszczenia kontenerów do swobodnego obrotu. Świadectwo przekroczenia granicy, przedstawione w dniu 22 lutego 2001 r. na żądanie właściwego organu, wskazywało, że jest to produkt typu „bakeryprod. (semi finished)".

15 W następstwie kontroli weterynaryjnej decyzją z dnia 23 lutego 2001 r. nie zezwolono na przywóz towaru na terytorium Unii Europejskiej, uzasadniając to tym, że przywóz produktów mlecznych pochodzących z Aruby nie jest dozwolony oraz że produkt nie pochodzi z uznanego gospodarstwa i nie jest opatrzony świadectwem weterynaryjnym. Pomimo złożonego zażalenia Urząd podtrzymał odmowę przywozu.

16 Odwołanie zostało wniesione do Rechtbank te Rotterdam (Niderlandy). Orzeczeniem z dnia 4 marca 2002 r. Rechtbank uznał skargę za uzasadnioną w związku z tym, że zaskarżona decyzja nie została podpisana przez osobę do tego uprawnioną. W związku z tym, że zezwala na to prawo niderlandzkie, Rechtbank utrzymał jednak w mocy skutki prawne decyzji, której nieważność stwierdzono.

17 Opierając się na roboczym dokumencie Komisji, Rechtbank uznał, że sporny produkt nie był „produktem na bazie mleka" w rozumieniu art. 2 pkt 4 dyrektywy 92/46, gdyż ta kategoria dotyczyła jedynie produktów końcowych, podczas gdy sporny produkt jest półproduktem. Biorąc pod uwagę, że celem dyrektywy jest ochrona zdrowia publicznego, Rechtbank uznał, że musi być możliwe dokonanie kontroli składnika produktu i w związku z tym mleko w proszku zawarte w produkcie powinno zostać zakwalifikowane jako „mleko do wytwarzania produktów na bazie mleka" w rozumieniu art. 2 pkt 2 dyrektywy 92/46. Skoro półprodukt — a zatem sproszkowane mleko — pochodził z państwa trzeciego, które nie było wymienione w wykazie państw trzecich załączonym do decyzji 95/340, to słusznie nie mógł być przedmiotem przywozu.

18 Skarżące w postępowaniu przed sądem krajowym odwołały się od tego orzeczenia do College van Beroep voor het bedrijfsleven, podnosząc, że mleko w proszku będące składnikiem jakiegoś produktu nie wchodzi w zakres stosowania dyrektywy, chyba że stanowi zasadniczą część produktu. Ponieważ nie miało to miejsca w niniejszej sprawie, należało jedynie sprawdzić, czy uczyniono zadość postanowieniom art. 3 Warenwetbesluit Invoer levensmiddelen uit derde landen. Skarżące w postępowaniu krajowym podały podczas rozprawy przed College, że mleko w proszku użyte do wytworzenia produktu zostało wyprodukowane w zatwierdzonym gospodarstwie w Polsce, uznanym państwie wywozu produktów mlecznych, zgodnie z dyrektywą 92/46. Miały one zaproponować Urzędowi pobranie ze wszystkich partii spornego produktu próbek w celu sprawdzenia, czy odpowiadają one wymogom prawa niderlandzkiego, jednak Urząd odrzucił tę propozycję, uznając, że sporny produkt wchodzi w zakres stosowania dyrektywy 92/46.

19 Sąd odsyłający uznał, że dokument roboczy przygotowany przez służby Komisji, na którym opierał się Rechtbank, nie ma mocy wiążącej i niekoniecznie odzwierciedla punkt widzenia Komisji. Uznał on, że brzmienie art. 2 pkt 4 dyrektywy 92/46 samo w sobie nie pozwala na przyjęcie wykładni, zgodnie z którą „produkty na bazie mleka" obejmują tylko produkty niepoddawane dalszej obróbce. Wskazał ponadto, że chęć zapewnienia wysokiego poziomu zdrowia publicznego nie pociąga za sobą konieczności stosowania dyrektywy 92/46 do mleka zawartego w półproduktach. Mogłyby tu znaleźć zastosowanie inne przepisy. Składające odwołanie do sądu krajowego powołały się w tym względzie na dyrektywę 97/78 i na Warenwetbesluit Invoer levensmiddelen uit derde landen.

20 Według sądu odsyłającego dla celów możliwości zastosowania dyrektywy nie byłoby logiczne zawarcie w art. 2 pkt 4 dyrektywy 92/46 wymagania, by mleko lub produkty mleczne były zasadniczymi składnikami produktu, aby stwierdzić później, że dyrektywa stosuje się jednak do składnika, który nie został zakwalifikowany jako zasadniczy. W takim przypadku dyrektywa 92/46 znajdowałaby zastosowanie we wszystkich przypadkach, w których mleko jest składnikiem produktu, bez potrzeby rozróżniania, czy jest ono składnikiem zasadniczym, czy też nie. Gdyby taki był cel

ustawodawcy wspólnotowego, mógłby on poprzestać na wymaganiu, że mleko lub produkt mleczny ma stanowić część składników bez kwalifikowania ich jako zasadniczych.

21 Gdyby dyrektywa, a w szczególności jej art. 2 pkt 2, miała zastosowanie do mleka w proszku zawartego w mieszance i niestanowiącego jej zasadniczej części, należałoby wówczas zbadać, czy wymóg pochodzenia z państwa wymienionego w wykazie państw trzecich, o którym mowa w art. 23 dyrektywy, i posiadania świadectwa zdrowia dotyczy tego mleka w proszku czy produktu złożonego.

22 W przypadku gdyby art. 2 pkt 2 dyrektywy 92/46 nie obejmował mleka w proszku, należałoby postawić sobie pytanie, czy mieszanka mogłaby być uznana za „produkt na bazie mleka", a zatem czy mleko w proszku jest samo w sobie zasadniczą częścią produktu, czy jedynie ma wpływ na jego ostateczny charakter w rozumieniu art. 2 pkt 4 dyrektywy. Sąd odsyłający wskazuje w tym względzie, że w deklaracji przywozowej mieszanka została sklasyfikowana pod numerem 1806 2095, co oznacza, że została uznana za „inny wyrób spożywczy zawierający kakao w postaci płynu lub papki, lub proszku". Komponowanie produktu miało następować zgodnie z oczekiwaniami klienta, który przetworzyłby go później w mleko czekoladowe.

23 Uznając, że wciąż istnieje wątpliwość odnośnie do wykładni dyrektywy 92/46 College van Beroep voor het bedrijfsleven uznał za swój obowiązek przedstawić Trybunałowi następujące pytania prejudycjalne:

„1) a) Czy wykładnia pojęcia »mleko do wytwarzania produktów na bazie mleka« zawartego w art. 2 [...] [pkt] 2 dyrektywy 92/46/EWG obejmuje (również) mleczne składniki produktu, który zawiera także inne, niemleczne, składniki, od których składnik mleczny nie może zostać oddzielony?

b) W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pytanie 1a) — czy art. 22 dyrektywy 92/46/EWG należy interpretować w ten sposób, że w przypadku przywozu z państw trzecich dyrektywa ta stosuje się tylko do składnika mlecznego produktu, a nie stosuje się przez to do całego produktu, który zawiera ten mleczny składnik?

2) a) Czy pojęcie »produkty na bazie mleka«, zawarte w art. 2 [...] [pkt] 4 dyrektywy 92/46/EWG obejmuje jedynie produkty końcowe, czy również półprodukty, które powinny być jeszcze zostać przetworzone, zanim będą mogły zostać sprzedane konsumentom?

b) Jeśli art. 2 [...] [pkt] 4 dyrektywy 92/46/EWG dotyczy również półproduktów, jakie kryteria należy zastosować w celu określenia, czy mleko lub produkt mleczny stanowi zasadniczą część produktu, czy to pod względem ilości, czy też wpływu na ostateczny charakter tego produktu w rozumieniu art. 2 pkt 4 dyrektywy 92/46/EWG?".

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

24 Pierwsze pytanie dotyczy, w swojej pierwszej części, wykładni art. 2 pkt 2 dyrektywy 92/46/EWG. Sąd odsyłający pragnie ustalić, czy pojęcie „mleko do wytwarzania produktów na bazie mleka" obejmuje mleczne składniki produktu, który zawiera również inne, niemleczne, składniki, od których składnik mleczny nie może zostać oddzielony. Druga część pytania, przedstawiona na wypadek uzyskania odpowiedzi

twierdzącej na część pierwszą, dotyczy wykładni art. 22 dyrektywy 92/46. Sąd odsyłający pragnie ustalić, czy w przypadku przywozu z państw trzecich dyrektywa stosuje się tylko do składnika mlecznego mieszanki, czy też do całej mieszanki.

25 Jak wskazuje motyw pierwszy preambuły dyrektywy 92/46, dokonuje ona rozróżnienia na mleko surowe, mleko spożywcze poddane obróbce termicznej, mleko do wytwarzania produktów na bazie mleka oraz produkty na bazie mleka. Te cztery pojęcia są zdefiniowane w art. 2 pkt 1–4 dyrektywy.

26 Z brzmienia art. 2 pkt 2 wspomnianej dyrektywy wynika, że pojęcie „mleko do wytwarzania produktów na bazie mleka" nie obejmuje produktu stanowiącego mieszankę elementów nierozdzielnych, którego jeden ze składników jest mlekiem w proszku. W istocie wspomniany art. 2 pkt 2 obejmuje tylko mleko uznane za produkt prosty, którego skład może być zmieniony wyłącznie poprzez dodanie i/lub odjęcie naturalnych składników mleka.

27 Wykładnia art. 2 pkt 2 dyrektywy 92/46, zgodnie z którą przepis ten obejmuje mleczne składniki mieszanki, byłaby zresztą sprzeczna z logiką i ze spójnością wspomnianej dyrektywy, a zatem pozbawiałaby znaczenia art. 2 pkt 4, dotyczący „produktów na bazie mleka".

28 Stąd na pierwszą część pytania należy odpowiedzieć, że wykładni art. 2 pkt 2 dyrektywy 92/46 należy dokonywać w ten sposób, że pojęcie „mleko do wytwarzania produktów na bazie mleka" nie obejmuje składników mlecznych produktu, który zawiera także inne, niemleczne, składniki, od których składnik mleczny nie może zostać oddzielony.

29 Jeśli uwzględni się odpowiedź na pierwszą część pytania, to odpowiedź na drugą część jest bezprzedmiotowa.

W przedmiocie pytania drugiego

30 Pierwsza część drugiego pytania dotyczy wykładni art. 2 pkt 4 dyrektywy 92/46. Sąd krajowy pragnie ustalić, czy pojęcie „produkty na bazie mleka" obejmuje wyłącznie produkty końcowe, czy również półprodukty, które powinny jeszcze zostać przetworzone, zanim będą mogły zostać sprzedane konsumentom. W drugiej części pytania, przedstawionej na wypadek uzyskania odpowiedzi, że art. 2 pkt 4 dyrektywy 92/46 dotyczy również półproduktów, sąd odsyłający chciałby ustalić, jakimi kryteriami należy się posługiwać w celu określenia, czy mleko lub produkt mleczny stanowią zasadniczą część produktu, czy to pod względem ilości, czy wpływu na ostateczny charakter produktu w rozumieniu art. 2 pkt 4 dyrektywy 92/46.

Uwagi przedstawione Trybunałowi

31 Wszystkie strony postępowania, które przedstawiły uwagi, uważają, że pojęcie „produkt" zawarte w art. 2 pkt 4 dyrektywy 92/46 obejmuje zarówno produkty końcowe, jak i półprodukty. Urząd oraz Komisja podkreślają, że taka wykładnia jest zgodna z celem ochrony zdrowia publicznego i z dążeniem do zapewnienia kontroli mleka na możliwie najwcześniejszym etapie czy to produkcji, czy wykorzystania. Komisja podnosi ponadto, że dokument roboczy opracowany przez jej służby, cytowany przez sąd krajowy, nie może być interpretowany w ten sposób, że przepis ten dotyczy jedynie produktów końcowych. Artrada, która tylko posiłkowo wspiera to stanowisko, podnosi, że istnieje ustawa krajowa stosująca się do półproduktów, a zatem produkt końcowy musi w każdym wypadku spełniać wymagania regulacji wspólnotowych.

32 Strony uważają, że to ilość mleka obecna w produkcie pozwala określić, czy mleko jest jego zasadniczą częścią. Tak byłoby oczywiście w przypadku, gdyby zawartość mleka obecnego w produkcie przekraczała 50 %. Komisja podnosi, że ochrona zdrowia publicznego uzasadnia kontrolę wszystkich składników mlecznych zawartych w produkcie, ale kontrole produktów zawierających tylko niewielkie ilości mleka tworzyłyby problemy w wymianie handlowej z państwami trzecimi. Artrada podnosi, że w niniejszej sprawie przed sądem krajowym zawartość mleka w proszku odpowiadająca 15,15 % całkowitej masy produktu nie jest wystarczająca dla uznania, że jest to zasadniczy element produktu.

33 Wszystkie strony postępowania, które przedstawiły uwagi, podnoszą, że „wpływ [mleka] na ostateczny charakter" produktu może być określony na podstawie smaku produktu, jego wyglądu, wykorzystania lub także oznaczeń użytych w momencie przeznaczenia produktu do przywozu. Strony podnoszą szczególną trudność wynikającą z faktu, że w niniejszej sprawie przed sądem krajowym chodzi o półprodukt, który według importerów ma służyć do produkcji napoju czekoladowego poprzez dodanie mleka, ale równie dobrze może być używany jako „Hagelslag" (granulki czekoladowe). W tym kontekście strony w postępowaniu przed sądem krajowym zastanawiają się, jak daleko należy brać pod uwagę ostateczne deklarowane wykorzystanie produktu lub smak deklarowanego końcowego produktu. Artrada podnosi, że w sprawie przed sądem krajowym mleko w proszku było dodane do kakao i cukru dla celów konsystencji mieszanki, ale nie jest niezbędne dla produktu. Spółka ta podnosi, że mleko obecne w produkcie końcowym będzie zasadniczo mlekiem dodanym do mieszanki dla sporządzenia napoju i że, w każdym razie, produkt końcowy będzie miał bardziej smak kakao niż mleka.

Odpowiedź Trybunału

34 Odnośnie do tego art. 2 pkt 4 dyrektywy 92/46 należy interpretować w ten sposób, że pojęcie „produkty na bazie mleka" obejmuje zarówno produkty końcowe, jak również półprodukty, które muszą jeszcze zostać przetworzone, zanim będą mogły zostać sprzedane konsumentom.

35 Z brzmienia tego przepisu wynika, że nie wprowadza on żadnego rozróżnienia pomiędzy produktami końcowymi a półproduktami. Takie rozróżnienie byłoby w każdym razie sprzeczne z celem dyrektywy 92/46 w zakresie ochrony zdrowia publicznego, zgodnie z którym kontrolą ma być objęte mleko od momentu produkcji do wprowadzenia na rynek.

36 Skoro sporny produkt zawierający składnik mleczny jest półproduktem, art. 2 pkt 4 dyrektywy 92/46 należy interpretować w ten sposób, że „produkt[em] na bazie mleka" jest półprodukt, którego żaden element nie zastępuje ani nie zmierza do zastąpienia jakiegokolwiek składnika mleka i w którym mleko lub produkt mleczny jest zasadniczą częścią, czy to pod względem ilości, czy pod względem wpływu na ostateczny charakter tego półproduktu.

37 Odnośnie do półproduktu należy zatem ustalić, czy mleko w nim zawarte stanowi jego część zasadniczą czy to pod względem ilości, czy pod względem wpływu na jego ostateczny charakter. Aby tego dokonać, należy wziąć pod uwagę obiektywne cechy i właściwości półproduktu w momencie jego przywozu.

38 W celu określenia, czy mleko lub produkt mleczny obecny w półprodukcie na bazie mleka jest częścią zasadniczą tego produktu pod względem ilości, należy zbadać udział mleka lub produktu mlecznego w tym produkcie. Jeśli ta proporcja w półprodukcie na bazie mleka nie jest przeważająca lub wystarczająco ważna, mleko lub produkt mleczny nie mogą być uznane za zasadniczą część produktu jedynie pod względem ilości.

39 W celu określenia, czy mleko lub produkt mleczny obecny w półprodukcie na bazie mleka jest częścią zasadniczą tego produktu pod względem wpływu na ostateczny charakter produktu, należy wziąć pod uwagę wszelkie obiektywne elementy obecne w momencie przywozu tego produktu, w szczególności sposób, w jaki można ten półprodukt wykorzystać oraz jego smak.

40 W niniejszej sprawie do właściwego sądu krajowego należy określenie, czy odtłuszczone mleko w proszku zawarte w mieszance importowanej przez skarżące w postępowaniu przed sądem krajowym jest częścią zasadniczą, w szczególności pod względem wpływu na ostateczny charakter tej mieszanki, pamiętając o celu dyrektywy 92/46, jakim jest ochrona zdrowia publicznego i uwzględniając wszelkie obiektywne elementy obecne w momencie przywozu.

41 Z powyższych rozważań wynika, że odpowiedź na pytanie drugie powinna być następująca:

Wykładni art. 2 pkt 4 dyrektywy 92/46 należy dokonywać w ten sposób, że pojęcie „produkty na bazie mleka" obejmuje zarówno produkty końcowe, jak również półprodukty, które muszą jeszcze zostać przetworzone, zanim będą mogły zostać sprzedane konsumentom. W związku z tym należy ustalić, czy mleko zawarte w tym półprodukcie stanowi jego część zasadniczą czy to pod względem ilości, czy pod względem wpływu na jego ostateczny charakter. Aby tego dokonać, należy wziąć pod uwagę obiektywne cechy i właściwości półproduktu w momencie jego przywozu, w szczególności udział mleka lub produktu mlecznego w półprodukcie oraz sposób, w jaki można ten półprodukt wykorzystać lub jego smak.

W przedmiocie kosztów

42 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

1) **Wykładni art. 2 pkt 2 dyrektywy Rady 92/46/EWG z dnia 16 czerwca 1992 r. ustanawiającej przepisy zdrowotne dla produkcji i wprowadzania do obrotu surowego mleka, mleka poddanego obróbce termicznej i produktów na bazie mleka należy dokonywać w ten sposób, że pojęcie „mleko do wytwarzania produktów na bazie mleka" nie obejmuje składników mlecznych produktu, który zawiera także inne, niemleczne, składniki, tak że składnik mleczny nie może być oddzielony od składników niemlecznych.**

2) **Wykładni art. 2 pkt 4 dyrektywy 92/46 należy dokonywać w ten sposób, że pojęcie „produkty na bazie mleka" obejmuje zarówno produkty końcowe, jak również półprodukty, które muszą jeszcze zostać przetworzone, zanim będą mogły zostać sprzedane konsumentom. W związku z tym należy zbadać, czy mleko zawarte w tym półprodukcie stanowi jego część zasadniczą czy to pod względem ilości, czy pod względem wpływu na jego ostateczny charakter. Aby tego dokonać, należy wziąć pod uwagę obiektywne cechy i właściwości półproduktu w momencie jego przywozu, w szczególności udział mleka lub produktu mlecznego w półprodukcie oraz sposób, w jaki można ten półprodukt wykorzystać lub jego smak.**

Podpisy